

Letošní žně spláchly deště. Přesto jsou výnosy nadprůměrné, až na řepku

22.8.2025 - | Akademie věd České republiky

Letošní sklizeň hlavních tahounů tuzemské rostlinné výroby, tedy obilovin a řepky, dala zemědělcům zabrat. Nejdřív teplé počasí zjara urychlilo vegetační vývoj plodin, aby jej zase zpomalilo několik vln silných mrazů v kombinaci se suchem. Situace sice nebyla tak dramatická jako loni, ale přesto došlo k poškození porostů především u řepky. Deficit vody částečně vyrovnaly přívalové deště, ale první kombajny kvůli nim vyjely do polí až na přelomu června a července, což je zhruba o týden až dva později než loni. Žně tak postupovaly velmi pomalu až do začátku srpna, kdy byla sklizena pouhá třetina výměry obilovin a polovina plochy s řepkou.

Mimořádně deštivý průběh letošního léta potvrzují i data. Zatímco loni v červenci byl zaznamenán republikový průměrný srážkový úhrn za červenec 71 mm, tedy 81 procent normálu z let 1991-2020, v letošním červenci představoval průměrný srážkový úhrn 95 mm, tedy 107 procent srážkového normálu. „V důsledku častějších dešťů a nižší sluneční aktivity během dne, kdy by mohly porosty takzvané vyschnout, žně postupovaly velmi pomalu. Tak pomalý postup žní jsme zažili naposledy v roce 2013, protože polehlé porosty se špatně sklízely a do místy podmáčených polí nešlo vjet s těžkou zemědělskou technikou. Zlepšení předpovědi pak bylo pro naše zemědělce doslova požehnáním, protože při pokračování dešťů by hrozily plísňe a různé houbové choroby, což znamená snížení kvality a také výnosu, což se naštěstí nestalo,“ uvedl **prezident Agrární komory České republiky Jan Doležal**.

Srpnové počasí žně popohnalo

K 17. srpnu bylo podle Ministerstva zemědělství sklizeno 89 procent ploch s obilovinami a 96 výměry řepky. Přes turbulentní vývoj počasí výsledky u obilovin zatím překvapují. Komoditní rada pro obiloviny a olejniny při Agrární komoře ČR odhaduje, že výnosy základních obilovin dosáhnou 6,03 tuny z hektaru, tedy více než pětiletý průměr, a sklidit by se tak mohlo 7,2 milionu tun. Na řepce se zejména mrazy, sucho a absence ochranných přípravků podepsaly více. Výnos se podle odhadu pohybuje pod pětiletým průměrem na úrovni 2,93 tuny z hektaru, čímž by celková sklizeň mohla dosáhnout 984 tisíc tun.

Hrozí další snižování výměry

Vše nasvědčuje tomu, že pěstitelé obilovin a olejin úspěšně zvládnou žně i v tomto roce. Důvod k radosti ale nemají, protože pěstování těchto dosud nejvýnosnějších komodit v Česku čelí řadě překážek. Kvůli zákazům přípravků na ochranu a ošetřování rostlin, za které není efektivní náhrada, jsou rostliny oslabené a náchylnější vůči působení škůdců. Dochází k neustálým změnám protierozních pravidel, která ještě nezačala ani pořádně platit a nejsou definované základní pojmy, chystají se však sankce. Nová obchodní dohoda mezi Ukrajinou a Evropskou unií, kterou ještě musí schválit členské státy, směřuje k navýšení kvót na dovoz obilovin a dalších komodit. K dohodě v této podobě má dojít, přestože levné dovozy z Ukrajiny, kde tamní pěstitelé nemusí dodržovat přísné evropské standardy, křivily evropský trh a podráždily ceny domácí produkce, na což opakovaně upozornila Agrární komora ČR.

Pro pěstitele tak nemusí být výhodné tyto tržní plodiny dále v Česku pěstovat. Už nyní dochází ke

snížení výměry obilovin a řepky, podle dat Českého statistického úřadu došlo letos ke snížení výměry obilovin o 38 618 hektarů oproti pětiletému průměru a plocha s řepkou se snížila skoro o 19 709 hektarů. „Když vezmeme v úvahu srovnání s průměrným pětiletým průměrem úrody obilovin a řepky, znamená to v letošním roce ztrátu celkové produkce těchto komodit téměř půl milionu tun. V kontextu Česka to není malé číslo a svědčí to o tom, že pěstitelům dochází trpělivost s neustále se měnícími pravidly a zhoršujícími se podmínkami pro jejich hospodaření. Pokud nejen Česko, ale celá Evropa nepřehodnotí svůj přístup k zemědělské prvovýrobě a nedocení její význam pro potravinovou bezpečnost, bohužel lze očekávat, že tento trend bude pokračovat,“ poznamenal **prezident Agrární komory ČR Doležal**.

Vliv na ceny potravin?

Ve veřejném prostoru se opět spekuluje, jak letošní žně ovlivní ceny mouky a pečiva. Zemědělci neurčují ceny potravin na pultech a mají omezený vliv i na výkupní ceny, za které sami prodávají. Cena pšenice se navíc podílí na konečné ceně pečiva jen maximálně 10 procenty, přestože je to hlavní surovina pro jeho výrobu. Zbytek tvoří náklady a přírážka zpracovatelů, náklady na přepravu, náklady na skladování, náklady na obaly, a především náklady a přírážka velkých obchodních řetězců.

„Trh s potravinami v Česku je pod diktátem mezinárodních obchodních řetězců, které rozhodují, jaké zboží odeberou od nás, nebo jaké dovezou, odkud a kolik bude stát. Tržní síla těchto nadnárodních gigantů se oproti českým zemědělcům pohybuje v úplně jiných sférách. Hodnota české zemědělské produkce činí kolem 170 až 180 miliard korun ročně, zatímco roční obrat největších řetězců dosahuje sumy 400 až 450 miliard korun. Tedy my jako zemědělci nejsme schopni cenový vývoj potravin jakkoliv ovlivnit,“ doplnil **prezident Agrární komory ČR Doležal**.

Zároveň je nutné si uvědomit, že spotřebitelské ceny chleba a pečiva za poslední tři dekády vzrostly více než desetinásobně a na této hladině se drží i nadále. Oproti tomu ceny zemědělců, například za tunu potravinářské pšenice, se v posledních dvou letech hluboko propadly až na úroveň devadesátých let.

Podrobnosti k postupu žní najdete na webu Agrární komory ČR **[zde](#)**.

Foto: Výpočet Komoditní rady pro obiloviny a olejniny při AK ČR s využitím dat ČSÚ. Data Ministerstva zemědělství bývají nadhodnocená a finální výsledky žní jsou obvykle významně nižší.

Kontakt pro média:

Agrární komora České republiky
tisková mluvčí Barbora Pánková
tiskove@akcr.cz, pankova@akcr.cz
tel.: 721 306 431

Agrární komora České republiky sdružuje většinu podnikatelů v zemědělství, lesnictví a potravinářství. Prosazuje a obhajuje oprávněné zájmy svých členů už třicet let. Její členové produkují přes 80 procent veškerých komodit a obhospodařují 1,4 milionu hektarů zemědělské půdy. AK ČR má zhruba tři tisíce členů, což zahrnuje kolem osmi set soukromě hospodařících rolníků, a zbytek tvoří zemědělské organizace. V tomto počtu nejsou zahrnuti členové 32 profesních svazů, sdružení a unií, v nichž se příslušnost podnikatelů překrývá a které rovněž sdružuje AK ČR. Je také součástí mezinárodních organizací COPA-COGECA, ELO a Farm Europe a účastní se pravidelných jednání zemědělských nevládních organizací Visegrádské skupiny.

<http://www.akcr.cz/txt/letosni-zne-splachly-deste-presto-jsou-vynosy-nadprumerne-az-na-repku>